

О. О. Черниш

Інтертекст роману Ю. Андруховича «Перверзія»

Інтертекстуальність – відносно нове явище в літературознавстві. Спираючись на теоретико-методологічні праці Ю. Крістєвої, Р. Барта, М. Бахтіна, Ю. Лотмана, Н. Фатєєвої та інших дослідників, можна зробити висновок, що інтертекстуальний аналіз твору, попри полісемантичність цього терміна, є досить продуктивним, особливо ж в умовах сучасної літературної ситуації, коли інтертекстуальні зв'язки стають змісто- і формоутворюючими в постмодерних творах.

Ці зв'язки простежуються в аналізованому романі на кількох рівнях. Доцільно провести паралелі передовсім із романом «Майстер і Маргарита» М. Булгакова. Обом творам властиві символізація простору (як топосів, так і локусів). Особливої уваги заслуговує подібність у групуванні персонажів: Майстер, Маргарита, Воланд та Перфецький, Ада, Даппертутто; співвідносні також побудова і функції деяких сюжетних сцен: бал у Воланда, фінальний бенкет учасників Семінару в «Перверзії».

Демонічне в «Перверзії» доцільно розглядати у зв'язку з демонічним у прозі М. Гоголя. Так, у творах М. Гоголя та Ю. Андруховича демонічне начало є елементом змалювання художнього простору та образів персонажів.

Постмодернізму як естетичному явищу властиве автоциткування. Воно є однією з найхарактерніших рис і творів Ю. Андруховича. Простежуючи інтертекст до власного Тексту письменника (тут: Текст – за визначенням Р. Барта), можна провести паралелі між «Перверзією», «Московіадою» та «Рекреаціями» – насамперед щодо образу головного персонажа.

Інтертекстуальні зв'язки в аналізованому романі не обмежуються зазначеними, відтак потребують подальшого докладного вивчення.